

Sygn. akt II Cz 1602/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

Przewodniczący: SSO Violetta Osińska

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz

SO Sławomir Krajewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika A. J.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie T. S. z dnia 20 stycznia 2012 roku w przedmiocie zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych, w sprawie KM 354/12

z udziałem wierzyciela B. J.

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 16 czerwca 2014 roku, w sprawie o sygn. akt IX Co 1970/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z dnia 19 maja 2014 roku, wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, w sprawie IX Co 1970/14.

W uzasadnieniu podniósł, iż na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 maja 2014 roku wydał postanowienie w przedmiocie oddalenia skargi dłużnika. Pismem z dnia 11 czerwca 2014 r. dłużnik wniósł o sporządzenie uzasadnienia powyższego postanowienia. Sąd Rejonowy powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia (...) stwierdził, iż postanowienie rozpoznające skargę na czynność komornika uzasadnia się tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu. Sąd I instancji podkreślił, iż postanowienie w przedmiocie oddalenia skargi na czynność Komornika Sądowego w przedmiocie zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych nie podlega zaskarżeniu, a zatem nie wymaga uzasadnienia. Z tego też względu, na mocy art. 357 § 2 kpc a contrario Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Na powyższe postanowienie dłużnik złożył zażalenie, w którym zaskarżył postanowienie w całości i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz o umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa, ewentualnie zmniejszenie finansowej dolegliwości egzekucji dla dłużnika.

Skarżący zarzucił postanowieniu zamknięcie drogi sądowej do dochodzenia naruszenia wolności i praw strony, brak obiektywności, wnikliwości i staranności przy rozpatrzeniu niniejszej sprawy, a także pominięcie istoty sporu, pogwałcenie praw słusznie nabytych przez stronę oraz przysługujących stronie praw podmiotowych wynikających ze skargi poprzez zawyżenie kwoty zajęcia, która powinna być liczona od kwoty netto, a nie brutto, oraz podjęcie egzekucji w sytuacji, kiedy wierzyciel wykazał się beczynnością przez okres jednego roku.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, iż czynność prawna dokonana przez komornika jest dotknięta wadliwością tego rodzaju, że zawyżyła wysokość kwoty zajęcia, podważając tym samym zaufanie obywatela do organów państwa, a dłużnik ma interes prawny w tym, by został wysłuchany i mógł się bronić przed nagannymi praktykami komornika. Tym samym skarżący uznał, iż odmowa wydania uzasadnienia postanowienia przez Sąd Rejonowy zamyka drogę stronie do obrony jej słusznych interesów w procesie poprzez domaganie się zmniejszenia dolegliwości egzekucji lub ewentualne umorzenie egzekucji z mocy samego prawa.

Skarżący stwierdził, iż w związku z odmową sporządzenia uzasadnienia, odnosi nieodparte wrażenie, że z uwagi na swoją podległość służbową, układ współzależności natury formalnej i nieformalnej, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie nie podlega jakiegokolwiek merytorycznej ocenie przez Sąd. Skarżący dodał, iż w ten sposób został pozbawiony prawa do obrony, co kłóci się ze sprawiedliwością. Nadmieniał, iż w jego ocenie zaskarżone postanowienie zamiast miarkować, sankcjonuje dolegliwość egzekucji wobec osoby zasługującej na ochronę państwa z uwagi na jej sytuację życiową (druk sejmowy (...))

Skarżący zwrócił uwagę, iż Komornik nie wziął pod uwagę, że beczynność wierzyciela przez okres jednego roku wywołuje skutek w postaci umorzenia postępowania egzekucyjnego, co jest przesłanką do stwierdzenia, że staranność działań komornika pozostawia wiele do życzenia i ma na to przyzwolenie Sądu Rejonowego.

Według skarżącego, merytoryczna treść (sentencja postanowienia) nie rozstrzyga o istocie sprawy i nie kończy sprawy w pierwszej instancji. Skarżący podniósł, iż z okoliczności sprawy wynika, że bez postanowienia dotkniętego nieważnością/wadliwością czynność nie zostałaby dokonana.

Podkreślił, iż zgodnie z art. (...)ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej do dochodzenia naruszenia wolności i praw, a wypływająca z art. (...)zasada prawa do sądu pozwala stronie przedstawić sprawę do rozstrzygnięcia przez niezależny, bezstronny i sprawiedliwy sąd po oglądzie całości materii sprawy. W ocenie skarżącego, zaskarżone postanowienie w swojej istocie takich praw i wolności go pozbawia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z dnia 19 maja 2014 roku, wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie IX Co 1970/14.

Zgodnie z treścią przepisu art. 357 § 2 kpc, postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej zaś gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, postanowienie należy doręczyć z uzasadnieniem.

W doktrynie powszechnie przyjmuje się, iż w kwestii uzasadniania postanowień obowiązuje zasada, iż Sąd uzasadnia postanowienie tylko wtedy, gdy jest ono zaskarżalne. Jak zaś wynika z przytoczonego wyżej przepisu, jeżeli zaskarżalne postanowienie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, to sporządzenie jego uzasadnienia następuje z urzędu w odróżnieniu od postanowień wydanych na posiedzeniu jawnym, gdzie uzasadnienie sporządza się na wniosek.

Ponadto należy zwrócić uwagę, iż w uchwale z dnia(...)) Sąd Najwyższy stwierdził, iż Sąd rejonowy uzasadnia postanowienie rozpoznające skargę na czynność komornika tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu.

Sąd Odwoławczy wskazuje, iż nie ulega wątpliwości, iż postanowienie o oddaleniu skargi na czynność komornika polegającą na zajęciu świadczeń emerytalno-rentowych jest niezaskarżalne.

Zgodnie z treścią art. 767⁴ § 1 kpc, zażalenie na postanowienie sądu w postępowaniu egzekucyjnym, przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Oznacza to, że w tym postępowaniu zażalenie przysługuje w przypadkach określonych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym, bądź na zasadach ogólnych określonych w art. 394 § 1 kpc.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż możliwości zaskarżenia postanowienia o oddaleniu skargi na czynność komornika polegającą na dokonaniu zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych nie przewidują przepisy szczególnie o postępowaniu egzekucyjnym, jak również nie została ona ujęta w katalogu zawartym w przepisie art. 394 § 1 kpc. Nie jest to także orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia(...) dla zaskarżalności postanowienia miarodajne jest to, czy jego przedmiot i treść uprawnia do wniosku, że kończy ono postępowanie w sprawie egzekucyjnej.

Sąd Najwyższy podkreślił, iż zajęcie, stanowiąc pierwszą czynność egzekucyjną, stanowi jedynie etap do dokonywania dalszych czynności zmierzających do zaspokojenia wierzyciela. Postanowienie sądu oddalające skargę na czynność komornika, polegającą na zajęciu świadczenia, nie prowadzi zatem do zakończenia tego sposobu egzekucji, a jedynie potwierdza prawidłowość tej czynności egzekucyjnej i otwiera drogę do podejmowania dalszych czynności w postaci potrąceń oraz przekazywania środków pieniężnych, czyli realizacji zajętej wierzytelności.

Sąd Najwyższy wyraził również pogląd, iż nieprzekonujące jest rozumowanie, iż postanowienie oddalające skargę na czynność komornika polegającą na zajęciu świadczenia kończy postępowanie w sprawie, skoro zamyka pierwszą fazę egzekucji, gdyż musiałoby odnosić się do każdego sposobu egzekucji, w ramach którego można wyodrębnić zajęcie. Tymczasem w egzekucji z nieruchomości ustawodawca w sposób odrębny określił zaskarżalność zażaleniem postanowień finalizujących jej poszczególne etapy wobec czego uznanie, że zaskarżalne jest również postanowienie potwierdzające dopuszczalność zajęcia kolidowałoby z wolą ustawodawcy.

Powyższe poglądy, które Sąd II instancji w pełni podziela, świadczą jednoznacznie, iż postanowienie oddalające skargę na czynność komornika polegającą na zajęciu świadczeń emerytalno-rentowych nie kończy postępowania w sprawie, a co za tym idzie nie przysługuje na nie zażalenie. W konsekwencji nie wymaga ono również uzasadnienia.

Na marginesie należy dodać, iż skarżący nie został pozbawiony możliwości kontroli prawidłowości czynności egzekucyjnych. W szczególności jeżeli uważa, że postępowanie egzekucyjne uległo umorzeniu z mocy prawa, może wystąpić do komornika o stwierdzenie powyższego i w razie odmowy przysługiwać mu będzie skarga na czynność komornika, a razie jej oddalenia, także zażalenie na rozstrzygnięcie sądu I instancji.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc, w zw. z art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji.

(...)

(...)

(...)

(...)